

FILMOWE LEKCJE NAUKI TAŃCA

„WIELKA PIĄTKA”

Filmy zrealizowane przez Instytut Muzyki i Tańca

MAZUR

Mazur to dynamiczny polski taniec narodowy w rytmie 3/4 lub 3/8, którego nazwa prawdopodobnie pochodzi od tańczonych od dawna na Mazowszu wiejskich mazurków. Mazur mimo cech skocznych mazurków i oberków oraz powolnych kujawiaków jest tańcem salonowym, popularnym w całej Europie w XIX wieku. Choć w Polsce na dworach szlacheckich tańczono go na wzór chłopskich mazurków, w Europie stał się balowym tańcem korowodowym o krokach francuskiego kadryla. Typowy dla mazura improwizacyjny charakter uzupełniany jest ozdobnymi hołubcami, wybiciami, tupnięciami i zestawem wyszukanych figur (np. okrężna, namiotowa, łańcuchowa, arkadowa). Utwory o cechach mazura komponowali Józef Elsner, Karol Kurpiński, Maria Szymanowska, Stanisław Moniuszko, Fryderyk Chopin, Henryk Wieniawski, Karol Szymanowski.

<http://www.muzykotecaszkolna.pl/nauka/scenariusze-lekcji/mazur-lekcja-filmowa/>

OBEREK

Oberek wraz z kujawiakiem i mazurem należy do grupy tańców mazurkowych, ale jest z nich najszybszy. Jego nazwa pochodzi od obrotowych figur tańca, stąd też w różnych częściach kraju zwano go *obertasem*, *obyrkiem*, *okrąglakiem*, *okrągłym*, *wyrwanym*, *wyrwasem*, *zawijaczem*. Ponieważ tańczono go na wsiach w całym kraju, jego nazwa nie pochodzi od regionu, jak w przypadku krakowiaka, mazura, czy kujawiaka. Charakteryzuje się metrum trójdzielnym, rytmiką mazurkową, szybkim tempem i wirowością z dużą domieszką improwizacji (częste ozdobne kroki, ujęcia i ruchy rąk). Oberek dopiero pod koniec XIX wieku stał się tańcem różnych warstw społecznych, ale pierwsze wzmianki o nim (pod nazwą *obertas*) pochodzą już z 1697 roku. Oberki komponowali Fryderyk Chopin, Grażyna Bacewicz, Henryk Wieniawski, Karol Szymanowski i Roman Statkowski.

<http://www.muzykotecaszkolna.pl/nauka/scenariusze-lekcji/oberek-lekcja-filmowa/>

KRAKOWIAK

Krakowiak należy do wielkiej piątki polskich tańców narodowych, ale jest jedynym tańcem w metrum dwudzielnym. Wykonywany w parach, utrzymany jest w rytmice synkopowej i w żywym tempie. Wzorowany na wiejskich tańcach okolic Krakowa, w XVIII wieku wszedł także do muzyki artystycznej. Ponieważ były to czasy kolejnych rozbiorów Polski, teksty krakowiaków miały charakter moralizatorski i patriotyczny. Na początku XIX wieku rytmy krakowiaka pojawiły się też w muzyce

instrumentalnej, stał się on również jednym z tańców towarzyskich. Krakowiaki pisali m. in. Fryderyk Chopin, Ignacy Jan Paderewski, Karol Szymanowski.

<http://www.muzykotecaszkolna.pl/nauka/scenariusze-lekcji/krakowiak-lekcja-filmowa/>

POLONEZ

Polonez to tradycyjny korowodowy polski taniec na 3/4 z synkopowanym rytmem, który jako jeden z nielicznych tańców dawnych zachował popularność do dziś. W Polsce rozkwitł w drugiej połowie XVIII stulecia, stanowiąc element ceremoniału dworskiego i podkreślając jego uroczysty i reprezentacyjny charakter. Czasy największej świetności i popularności poloneza przypadają na okres saski aż do schyłku epoki napoleońskiej.

<http://www.muzykotecaszkolna.pl/nauka/scenariusze-lekcji/polonez-lekcja-filmowa/>

KUJAWIAK

Kujawiak początkowo był dostojnym wiejskim tańcem chodzonym z regionu Kujaw, którym w XIX wieku zainteresowano się na dworach szlacheckich, poddając go narodowo-scenicznej stylizacji. Powstał wtedy taniec w metrum $\frac{3}{4}$, wykonywany w parach, w tempie od umiarkowanego do żywego, na lekko ugiętych nogach, ruchem wolnym, posuwistym, któremu towarzyszą spokojne obroty. Muzyka kujawiaka jest nastrojowa, liryczna, o zalotnym charakterze.

<http://www.muzykotecaszkolna.pl/nauka/scenariusze-lekcji/kujawiak-lekcja-filmowa/>

Opracowała: Katarzyna Lasik

doradca metodyczny ODN